

MARIESTAD

Plan mot diskriminering och kränkande behandling

Enhet Vuxenutbildning

Året 2024

Antagen
Mariestad
2024-02-14

MARIESTAD

Typ av styrdokument:	Plan
Beslutsinstans:	Värdegrundsgruppen Vuxenutbildning
Datum för antagande:	2024-02-14
Diarienummer:	
Dokumentet gäller för:	Vuxenutbildning
Giltighetstid:	Året 2024
Tidpunkt för aktualisering:	2024
Dokumentansvarig:	Rektor Per Andersson

Innehåll

Plan mot diskriminering och kränkande behandling	1
Enhet Vuxenutbildning.....	1
Året 2024.....	1
Antagen	1
Mariestad.....	1
2024-02-14	1
1. Inledning	5
1.1 Syfte.....	6
1.2 Ansvar	6
2. Uppföljning, utvärdering och analys av föregående årsplan	6
2.1 Främjande och förebyggande åtgärder föregående läsår	6
2.2 Kränkingsärenden/diskriminering/trakasserier/sexuella trakasserier.....	6
2.3 Analys av främjande och förebyggande åtgärder samt kränkingsärende, diskriminering, trakasserier eller sexuella trakasserier	7
3. Undersök risker och hinder i verksamheten för innevarande läsår	8
3.1 Undersök.....	8
3.2 Metod/kartläggning	8
3.3 Analysera	8
3.4 Planerade åtgärder för läsåret	9
2. Delaktighet och förankring av planen (samverkansskyldighet)	10
4.1 Elevers delaktighet	10
4.2 Medarbetares delaktighet	10
5. Rutin/åtgärder vid händelse av konflikt, diskriminering, trakasserier, sexuella trakasserier och kränkande behandling	10
5.1 Rutin vid konflikt mellan elever	10
5.2 Rutin när elev kränker/trakasserar/sexuellt trakasserar annan elev	11
5.3 Rutin när personal kränker/diskriminerar/trakasserar/sexuellt trakasserar elev.....	12
5.4 När rektor kränker/diskriminera/trakasserar/sexuellt trakasserar elev.....	13
5.5 När verksamheten diskriminerar elev	13
6.Referenser	13
7. Bilagor	14
7.1 Definitioner	14
7.2 Lagstiftning och styrdokument	16
7.3 Anmälningsskyldighet.....	17

1. Inledning

Som stöd för arbetet mot diskriminering, kränkande behandling, trakasserier och sexuella trakasserier ska varje förskola/skola utarbeta en plan mot diskriminering och kränkande behandling. Arbetet med planen inkluderas i det systematiska kvalitetsarbetet. Planen kan ses som en dokumentation av det främjande, förebyggande och åtgärdande arbetet och den ska upprättas årligen för varje verksamhet inom förskolan och skolan.

I planen ska det finnas aktiva åtgärder för de främjande och förebyggande insatserna som bygger på kartläggningar och utvärderingar av föregående årsarbete. Där ska det finnas en beskrivning av vilket arbete som planeras och vilka rutiner som gäller. Planen ska beskriva hur barn/elever, vårdnadshavare och medarbetare medverkar i det främjande och förebyggande arbetet.

Arbetet med de aktiva åtgärderna ska skriftligen dokumenteras. Arbetet med aktiva åtgärder innebär att bedriva ett förebyggande och främjande arbete genom att:

1. Undersöka om det finns risker för diskriminering eller repressalier eller om det finns andra hinder för enskildas lika rättigheter och möjligheter i verksamheten
2. Analysera orsaker till upptäckta risker och hinder
3. Vidta de förebyggande och främjande åtgärder som skäligen kan krävas
4. Följa upp och utvärdera arbetet enligt 1-3

Arbetet med aktiva åtgärder ska genomföras fortlöpande. Åtgärderna ska planeras och genomföras så snart som möjligt.

1.1 Syfte

Vuxenutbildningens plan grundar sig på bestämmelser i skollagen (2010:800), diskrimineringslagen (2008:567) och förordningen (2006:1083) om barns och elevers deltagande i arbetet med planer mot diskriminering och kränkande behandling. Enligt dessa lagar ska skolan arbeta främjande och förebyggande för barns/elevs lika rättigheter och möjligheter samt mot diskriminering, trakasserier, sexuella trakasserier och kränkande behandling. Ett steg i arbetet är att varje år ta fram en ny plan för detta arbete. Planen syftar till att säkerställa barns/elevs trygghet, studiero samt deras rättigheter.

1.2 Ansvar

Rektor ansvarar för framtagandet av planen på enheten.

2. Uppföljning, utvärdering och analys av föregående årsplan

2.1 Främjande och förebyggande åtgärder föregående läsår

Föregående läsårs åtgärder på Vuxenutbildningen	Åtgärd uppfylld Ja/Nej
Stärka tryggheten och studiero och därigenom öka trivsel och tryggheten på vuxenutbildningen.	Fortsatt arbete
Främja studieaktiviteten för att våra elever att lyckas ännu bättre och öka deras lärande.	Fortsatt arbete

2.2

Kränkningsärenden/diskriminering/trakasserier/sexuella trakasserier

Under föregående år inkom inga kränkings- eller diskrimineringsärenden.

2.3 Analys av främjande och förebyggande åtgärder samt kränkingsärende, diskriminering, trakasserier eller sexuella trakasserier

Enligt enkäten som elever har svarat på i vuxenutbildningen under perioden ligger index ungefär på samma nivå sen tidigare år vad gäller trygghet och trivsel. I verksamheten har eleverna nära till lärare och annan personal vilket eleverna anser som något positivt och värdesätter.

Vuxenutbildningens storlek i fråga om antalet elever, gör att det skapas en närhet mellan elever och personal vilket är viktigt när det gäller trygghet och studiero. En spekulering till de höga indextalen är att det idag upplevs naturligt att vuxenutbildningen delar lokaler med gymnasiet. Vi ser ett ökat elevantal som kommer direkt från gymnasiet till vuxenutbildningen för att komplettera sina betyg.

Rökning på skolområdet är vanligt förekommande och vi måste fortsätta förbättra arbetet med att motverka rökning samt trygga upp de platser där elever från gymnasiet och vuxenutbildningen möts.

Vi har elevråd där vi diskuterar frågor kopplat till trygghet och studiero samt hur vi ska arbeta gemensamt för att motverka kränkningar och diskriminering. Vi har klassråd hos SFI, yrkesutbildning och på grundläggande nivå men det brister på gymnasial nivå. Ett förklarligt skäl till detta är att många elever som studerar dessa kurser läser enstaka kurser vilket bidrar till att eleverna inte har någon grupptillhörighet på samma vis som på vår yrkesutbildning eller SFI.

3. Undersök risker och hinder i verksamheten för innevarande läsår

3.1 Undersök

Med hjälp av den kommunala elevenkäten som genomfördes våren 2023 samt diskussioner på klass/elevråd har elevers upplevelser av kränkningar, diskriminering och otrygghet kartlagts. Årets främjande och förbyggande arbete är ett resultat av den analys som gjorts av arbetet läsåret 2022/2023.

3.2 Metod/kartläggning

Genomförd enkät våren 2023

Diskussioner i klass/elevråd

Samtal medarbetsamtal

Arbetslagsmöten

3.3 Analysera

Vuxenutbildningen behöver arbeta mer med att tydliggöra elevperspektivet. Även om fler elever svarat på elevenkäten 2023 än tidigare år behöver verksamheten arbeta med att få fler elever att besvara enkäten. På vuxenutbildningen finns en tydlig närhet mellan elev och personal. Samtal med elev kan utgöra ett komplement till elevenkät. Frågor gällande trygghet och studiero samt kränkning och diskriminering kan utgöra underlag för kartläggning vid elevuppföljningar.

Elever som studerar på vuxenutbildningen har olika uppfattningar gällande skolmiljö, lärande och ledarskap och en del av dem har dålig erfarenhet av skolan. Det skiljer också mycket vilken tid man kan lägga ned på sina studier beroende på arbete, familj samt hur motiverad man är. Mot denna bakgrund är det viktigt med tydliga rutiner, eget ansvar för sin utbildning och med att stärka elevens tro på sin förmåga. Detta leder till trygghet, ökad motivation och förståelse för att ta ansvar för sina egna studier.

Verksamheten behöver arbeta för att förankra kunskapen om kränkningar och trakasserier hos personal och elever för att säkerställa att det förebyggande och främjande arbetet fungerar. Vuxenutbildningens personal och elever behöver kunskaper om begreppen diskriminering och kränkning och vad som gäller när elever utsätts för kränkning eller diskriminering.

3.4 Planerade åtgärder för läsåret

Åtgärderna är överförda och tidsplanerade i enhetens kvalitetsverktyg för att fortlöpande genomföras. För definition av begreppen främjande och förebyggande, se bilaga 1.

Planerade främjande åtgärder på vuxenutbildningen	När påbörjas/genomförs åtgärden?	Ansvarig
Klass/elevråd	Kontinuerligt	Ledning
Främja studieaktiviteten för att våra elever ska lyckas ännu bättre och öka deras lärande	Kontinuerligt	Personal
Planerade förebyggande åtgärder på vuxenutbildningen	När påbörjas/genomförs åtgärden?	Ansvarig
Implementera planen mot diskriminering och kränkande behandling till elever	Vid uppstart och introduktion, värdegrundsvecka på vår och höst samt via kurser på vård och omsorgsutbildningen	Personal
Fortsatt arbete med personal och elever kopplat till begreppen kränkningar, trakasserier och diskriminering	Vid uppstart och introduktion, värdegrundsvecka på vår och höst samt via kurser på vård och omsorgsutbildningen	Ledning och arbetslagsledare
Fortsatt arbete med att implementera rutiner kring	Vid uppstart och introduktion,	Ledning och arbetslagsledare

anmälan av kränkningar, trakasserier och diskriminering.	värdegrundsvecka på vår och höst samt via kurser på vård och omsorgsutbildningen	
--	--	--

2. Delaktighet och förankring av planen (samverkansskyldighet)

4.1 Elevers delaktighet

Planen diskuteras på klassråd/elevråd och vid utbildningsstarter. Eleverna får kännedom om vilka rättigheter och skyldigheter de har kopplat till begreppen kränkningar, trakasserier och diskriminering. Vid klassråd poängteras också särskilt den enskilde elevens ansvar att vidarebefordra kännedom om trakasserier och kränkande behandling eller tecken på dessa, till personal som i sin tur anmäler till ansvarig rektor.

4.2 Medarbetares delaktighet

Planen diskuteras på arbetsplatsträffar. Planen mot diskriminering och kränkande behandling diskuteras i arbetslagen under höstterminen. Medarbetarna tar ansvar för att de känner till innehållet i Planen mot kränkningar och diskriminering.

5. Rutin/åtgärder vid händelse av konflikt, diskriminering, trakasserier, sexuella trakasserier och kränkande behandling

5.1 Rutin vid konflikt mellan elever

Upptäckt/ information av/ om konflikt

Steg	Åtgärd	Ansvarig
1.	Ingrip om behövt.	All personal
2.	Samtal med berörda elever	Pedagog/ledning

3.	Bestäm tid för uppföljning (ca en vecka senare).	Pedagog/ledning
4.	Anmäl och dokumentera kränkning/trakasserier/sexuella trakasserier till rektor i Draftit via Navet verktyg och länkar.	Pedagog/ledning

5.2 Rutin när elev kränker/trakasserar/sexuellt trakasserar annan elev

Upptäckt/ information om kränkning, trakasserier eller sexuella trakasserier

Steg	Åtgärd	Ansvarig
1.	Anmäl och dokumentera kränkning/trakasserier/sexuella trakasserier till rektor i Draftit via Navet verktyg och länkar.	All personal
2.	Utredning påbörjas	Ledning
3.	Eleverna hålls under uppsikt under utredningstiden.	Pedagog/arbetslag
4.	Samtal med berörda elever om kränkningen/trakasserier/sexuella trakasserier	Pedagog/ledning
5.	Åtgärder/insatser sätts in vid behov när utredning är klar.	Ledning
6.	Uppföljning av åtgärder/insatser.	Ledning
7.	Om kränkning/trakasserier/sexuella trakasserier upphör avslutas ärendet.	Ledning
8.	Om kränkningen/trakasserier/sexuella trakasserier inte upphör	Ledning

	intensifieras åtgärder/insatser och eventuell tas hjälp av andra professioner eller externa myndigheter.	
--	--	--

5.3 Rutin när personal kränker/diskriminerar/trakasserar/sexuellt trakasserar elev

Upptäckt/ information av/ om kränkning, trakasserier eller sexuella trakasserier

Steg	Åtgärd	Ansvarig
1.	Elev/personal meddelar rektor eller annan personal att elev blir kränkt, diskriminerad, trakasserad eller sexuellt trakasserad. Anmäl och dokumentera kränkning/trakasserier/sexuella trakasserier till rektor i Drafit via Navet verktyg och länkar.	All personal
2.	Utredning påbörjas	Ledning
3.	Samtal med berörd elev och personal om kränkningen/diskrimineringen/trakasserier/sexuella trakasserier	Ledning
4.	Fackliga företrädare och skyddsombud informeras.	Ledning
5.	Åtgärder/insatser sätts in vid behov när utredningen är klar.	Ledning
6.	Uppföljning av åtgärder/insatser	Ledning
7.	Om kränkning, diskriminering/trakasserier/sexuella trakasserier upphör avslutas ärendet.	Ledning

8.	Om kränkning, diskriminering/trakasserierna/sexuella trakasserierna inte upphör kontaktas avdelningschef för vuxenutbildning och/eller personalenheten (HR).	Ledning
----	--	---------

5.4 När rektor kränker/diskriminera/trakasserar/sexuellt trakasserar elev

Informera avdelningschef Vuxenutbildning

5.5 När verksamheten diskriminerar elev

Informera avdelningschef Vuxenutbildning

För information kan även elev och vårdnadshavare använda sig till Barn- och elevombudsmannen www.skolinpektionen.se/BEO vid åsikter om utbildningen.

6.Referenser

- Diskrimineringslagen (2008:567)
- Diskrimineringsombudsmannens handledning – Lika rättigheter i förskolan
- Diskrimineringsombudsmannens handledning – Lika rättigheter i skolan
- FN:s barnkonvention
- Skollagen (2010:800)
- Skolverkets allmänna råd – Arbetet mot diskriminering och kränkande behandling
- Socialtjänstlagen (2001:453)

7. Bilagor

7.1 Definitioner

Bristande tillgänglighet

När en person med en funktionsnedsättning missgynnas genom att sådana åtgärder för tillgänglighet inte har vidtagits för att den personen ska komma i en jämförbar situation med personer utan denna funktionsnedsättning som är skäligen utifrån krav på tillgänglighet i lag och annan författning, och med hänsyn till:

- de ekonomiska och praktiska förutsättningarna
- varaktigheten och omfattningen av förhållandet eller kontakten mellan verksamhetsutövaren och den enskilde
- andra omständigheter av betydelse

Diskriminering

Diskriminering är när skolan behandlar en elev sämre än andra elever och behandlingen har samband med diskrimineringsgrunderna:

- kön,
- etnisk tillhörighet,
- religion eller annan trosuppfattning,
- funktionsnedsättning,
- sexuell läggning,
- könsöverskridande identitet/uttryck
- ålder.

Eftersom diskriminering handlar om missgynnande förutsätter det någon form av makt hos den som utför diskrimineringen. Diskrimineringen kan vara antingen direkt eller indirekt.

Direkt diskriminering

Med direkt diskriminering menas att en elev missgynnas och det har en direkt koppling till någon av diskrimineringsgrunderna.

Främjande

Främjande arbete handlar om att identifiera och stärka de positiva förutsättningarna för likabehandling i verksamheten. Arbetet utgår ifrån skolans övergripande uppdrag att verka för demokratiska värderingar och mänskliga rättigheter. Detta värdegrundsarbete syftar till att förankra respekten för alla människors lika värde samt att utveckla en skolmiljö där alla elever känner sig trygga och utvecklas.

Förebyggande

Det förebyggande arbetet syftar till att avvärja de risker för diskriminering, trakasserier eller kränkande behandling som finns i verksamheten. Riskerna kan kartläggas på olika sätt. Förebyggande åtgärder ska motiveras av vad som kommer fram i en kartläggning.

Indirekt diskriminering

Indirekt diskriminering sker när en skola tillämpar en bestämmelse eller ett förfaringssätt som verkar neutralt, men som i praktiken missgynnar ett elev på ett sätt som har samband med diskrimineringsgrunderna. Om exempelvis alla elever serveras samma mat, kan det indirekt diskriminera de elever som på grund av religiösa skäl eller på grund av en allergi behöver annan mat.

Kränkande behandling

Kränkande behandling är uppträdande som kränker ett elevs värdighet, men som inte har samband med någon diskrimineringsgrund för trakasseri. Det kan till exempel handla om att ett elev blir retad för sitt utseende. En elev kan bli utsatt för kränkande behandling av personal som av andra elever.

Kränkande behandling kan vara:

- fysiska (slag, knuffar)
- verbala (hot, svordomar, öknamn)
- psykosociala (utfrysning, grimaser, ignorering, nonchalering)
- texter och bilder (teckningar, lappar, sms, mms, foton, meddelanden på sociala medier)

Repressalier

Personal får inte utsätta en elev för straff eller annan form av negativ behandling på grund av elev eller vårdnadshavare har anmält skolan för diskriminering eller påtalat förekomsten av trakasserier eller kränkande behandling.

Trakasserier och sexuella trakasserier

Trakasserier är uppträdande som kränker någons värdighet och som har samband med kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning, könsöverskridande identitet/uttryck eller ålder. Det kan bland annat vara att man använder sig av förlöjligande eller nedvärderande generaliseringar med koppling till diskrimineringsgrunderna.

Trakasserier kan också vara av sexuell natur. De kallas då för sexuella trakasserier. Förutom kommentarer och ord kan det vara av någon till exempel tafsar eller kastar närgångna blickar. Det kan också handla om ovälkomna komplimanger, inbjudningar och anspelningar.

Trakasserier och sexuella trakasserier är ett beteende som är oönskat. Det är den som är utsatt för trakasserier som avgör vad som är oönskat eller kränkande. Enligt lagen måste den som trakasserar förstå hur agerandet upplevs för att det ska bli fråga om trakasserier eller sexuella trakasserier. Det är därför viktigt att den som är trakasserad klargör för den som trakasserar att beteendet är obehagligt och ovälkommet. I vissa situationer kan kränkningen vara så tydlig att inga påpekande krävs från den som känner sig trakasserad.

Det gemensamma för trakasserier är att de gör att ett barn/elev känner sig förolämpad, hotad, kränkt eller illa behandlad. En elev kan bli utsatt för trakasserier av personal som av andra elever.

7.2 Lagstiftning och styrdokument

Skolväsendet vilar på demokratins grund

Skollagen (2010:800) slår fast att utbildningen inom skolväsendet syftar till att eleverna ska inhämta och utveckla kunskaper och värden.

Utbildningen ska förmedla och förankra respekt för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande demokratiska värderingar som det svenska samhället vilar på. Var och en som verkar inom skolan ska också främja aktning för varje människas egenvärde och respekt för miljön.

Arbetsmiljölagen (AML)

AML, gäller även för elever. Lagens ändamål är att förebygga ohälsa och olycksfall i arbetet samt att även i övrigt uppnå en god arbetsmiljö. Enligt AML ansvarar rektor för att det finns förutsättningar för att skapa en god arbetsmiljö som lever upp till bestämmelserna i AML.

Brottsbalken

Enligt brottsbalken är handlingar som kan betecknas som misshandel, ofredande och olaga tvång straffbara. Rektor ska handlägga ärendet enligt riktlinjer mot hot om våld.

FN:s barnkonvention

Barnkonventionen har sitt ursprung i principen om den inneboende värdigheten hos alla människor och deras obestridliga rättigheter. Barnkonventionen bygger på perspektivet att barnets bästa alltid ska komma i främsta rummet.

Artiklar inom området; artikel 2, 12, 19, 28 samt 36.

Förbud mot diskriminering och kränkande behandling

Diskrimineringslagen ska motverka diskriminering på grund av:

- kön
- könsöverskridande identitet eller uttryck

- etnisk tillhörighet
- religion eller annan trosuppfattning
- funktionsnedsättning
- sexuell läggning
- ålder

Huvudmannen eller personalen får inte utsätta ett barn eller en elev för kränkande behandling. (Skollagen 6 kap. 9 §)

Socialtjänstlagen

Enligt 14 kap 1 §, är både skolmyndigheten och alla anställda inom förskoleverksamhet, skolbarnomsorg och skola skyldiga att ”genast anmäla till socialnämnden om de i sin verksamhet får kännedom om något som kan innebära att socialnämnden behöver ingripa till ett barns skydd”.

Värdegrunden

Uttrycker det etiska förhållningssätt som ska prägla verksamheten. Skolan ska främja förståelsen för andra människor och förmågan till inlevelse. Ingen ska utsättas för kränkande behandling. Utbildningen ska utformas på ett sådant sätt att alla elever tillförsäkras en skolmiljö som präglas av trygghet och studiero. (Skollagen 5 kap. 3 §)

7.3 Anmälningsskyldighet

Vid trakasserier och kränkande behandling

Det är viktigt att all personal i verksamheten tar alla signaler om trakasserier och kränkande behandling på allvar och agerar snabbt. Kränkningar upphör inte automatiskt utan brukar i stället öka om de inte aktivt motverkas.

All personal har anmälningsskyldighet att anmäla alla händelser där ett elev upplever sig ha blivit utsatt för trakasserier eller kränkande behandling

Till socialtjänsten

Anmälningsskyldiga är all personal inom verksamheten och den omfattar sådant pedagoger och annan personal får kännedom om i sin yrkesutövning och som föranleder oro över ett barns/elevs situation.

Anmälningsskyldigheten regleras i kap. 14, 1 § socialtjänstlagen och det finns en hänvisning till denna bestämmelse i skollagen kap 29, 13 §.

Syftet med anmälningsskyldigheten är att socialtjänsten på ett så tidigt stadium som möjligt ska få kännedom om barn och ungdomar som behöver hjälp. Skyldigheten omfattar barn under 18 år och avser missförhållanden som antingen är kopplade till barnets/elevens hemmiljö eller dess eget beteende.

Det kan handla om misstanke om övergrepp, vanvård eller brister i omsorgen i hemmet eller att barnet/eleven uppvisar ett riskbeteende.

Du hittar anmälningsblanketten till socialtjänsten på kommunens medarbetarportal Navet under Service support och stöd i arbetet/våra arbetsätt rutiner och planer/ sektor utbildning arbetsätt/Barn som far illa/ anmälan till socialtjänsten.